

BESLUT

2013-10-28

Dnr: 13/01480

SAKEN

Skärgårdsdoktorn, SVT1, 2013-06-08, kl. 12.05, inslag om våld i hemmet; fråga om mediets särskilda genomslagskraft

BESLUT

Sändningen frias. Granskningsnämnden anser att den inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

SÄNDNINGEN

Programmet var en dramaserie och handlade om en läkares liv på en skärgårdsö. Det aktuella avsnittet handlade bland annat om kvinnomisshandel. I en scen visades i bild hur en kvinna blev misshandlad av en man som gav henne en örfil och ett slag i magen. I en annan scen upptäckte två barn i yngre tonåren en pågående misshandel. De såg hur en man slog en kvinna i ansiktet så att hon föll omkull och försvann ur synhåll. Därefter såg de hur mannen sparkade kvinnan som var utom synhåll. Ett av barnen skrek åt mannen att sluta och sprang sedan för att hämta hjälp. I en annan scen undersöktes den misshandlade kvinnan av läkaren då hon låg på golvet med lite blod vid mungipan och näsan och jämrade. Kvinnan hade svårt att andras och hade enligt läkaren fått en punkterad lunga. Läkaren bad sin dotter om att hon skulle gå till morfar och be honom ringa efter en ambulanshelikopter.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att programmet som sändes vid en tid då barn kunde ta del av innehållet, det innehöll grova misshandelsscener av en kvinna. Han anser att sändningen strider mot bestämmelsen om våldsskildringar i 5 kap. 2 § radio och tv-lagen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att sändningen överensstämmer med bestämmelsen om mediets särskilda genomslagskraft och anför följande.

Sommaren 2013 reprissände SVT första säsongen av dramaserien *Skärgårdsdoktorn*. Serien hade vid sin förstasändning år 1997 en mycket stor publik och sändes på familjetid kl. 20.00, en tid där återhållsamhet ska visas vad gäller våldsskildringar. Scenerna var därför varsamt klippta så att inga slag syns utan dramatiken byggs upp med hjälp av antydningar och ljudeffekter. Till exempel vänder sig den manlige karaktären med ryggen mot kameran och står i vägen så att slag mot den kvinnliga karaktären inte syns. Det som syns är delar av en handrörelse och hur kvinnan faller ur bild ner på golvet.

Vad gäller granskningsnämndens praxis för innehåll som kan anses som skrämmande för barn så är visserligen misshandel i hemmet ett allvarligt tema som kan verka skrämmande. Dock är scenerna korta till sin karaktär och de våldsamma händelserna förekommer inte okommenterat och utan konsekvenser. Det dramatiska händelseförloppet ges i stället ett sammanhang och förklaras genom handlingen. Barnen som upptäcker misshandeln agerar aktivt genom att försöka avbryta den. Läkaren samtalar med kvinnan om det som skett och bakgrunden. I slutet av programmet syns hur mannen som misshandlade kvinnan frågas ut av polis.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen).

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (12 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar. Nämnden tar även hänsyn till programsammanhanget och om någon varning föregick sändningen.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att de våldsskildringar som förekom i det aktuella avsnittet av dramaserien inte var av sådant slag att de faller under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen.

Det aktuella avsnittet, som sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar, skildrade våld i hemmet – ett tema som enligt nämndens mening kan verka skrämmande för barn. Lämpligheten i att sända ett avsnitt som innehåller våld av detta slag vid den aktuella tidpunkten kan enligt nämndens mening diskuteras. De våldsamma sekvenserna var emellertid relativt korta. Nämnden anser vid en samlad bedömning att sändningen av det aktuella avsnittet inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström (skiljaktig), Elisabet Bäck, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Martin Fax.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Martin Fax

SKILJAKTIG MENING

Ledamoten K-G Bergström var skiljaktig. Enligt hans mening borde andra stycket under rubriken Granskningsnämndens bedömning ha följande lydelse.

Det aktuella avsnittet, som sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar, skildrade våld i hemmet – ett tema som enligt nämndens mening kan verka skrämmande för barn. De våldsamma sekvenserna var av sådan karaktär att sändningen av det aktuella avsnittet strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.